

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА
ГРІНЧЕНКА**

Факультет журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа
Кваліфікаційна бакалаврська робота на тему:

**«ЖУРНАЛІСТСЬКІ РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ ПІД
ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: СЕРІЯ АНАЛІТИЧНИХ
СТАТЕЙ»**

Здобувачки першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти
групи ЖУРБ-1-22-4.0з
галузі знань 06 Журналістика
спеціальності 061 Журналістика освітньої
програми 061.00.01 Журналістика
Соловйової Марти Дмитрівни

Використання чужих ідей,
результатів і текстів мають
посилання на відповідне
джерело

Науковий керівник:
Колісник Ю.В., професор кафедри
журналістики та нових медіа, доктор наук
із соціальних комунікацій

(підпис студента) (ініціали, прізвище)

Розширена шкала

Кількість балів: Оцінка: ECT8

Допускаю до захисту перед
ЕК

Голова комісії
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії
(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

І. В. Погребняк,

(підпис) (ініціали, прізвище)

завідувач кафедри журналістики та
нових медіа

м. Київ - 2026 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ I. Журналістське розслідування: теорія, методи та трансформація в умовах війни.....	9
1.1. Дефініції журналістського розслідування.....	9
1.2. Методи та етапи розслідування.....	11
1.3. Специфіка журналістських розслідувань під час війни.....	13
1.3.1. Відповідальність за наслідки журналістського розслідування.....	14
1.3.2. Відповідальність за достовірність інформації.....	15
1.3.3. Трансформація джерел інформації.....	15
1.3.4. Зміна тематики та методів розслідувань.....	16
1.3.5. Трансформація сприйняття журналістських розслідувань під час війни..	18
1.4. Висновки до розділу I.....	19
РОЗДІЛ II. Механізми медіасприйняття журналістських розслідувань корупційних злочинів.....	20
2.1. Теоретичні засади медіасприйняття журналістських розслідувань корупційних злочинів.....	20
2.1.1. Когнітивна доступність матеріалу.....	21
2.1.2. Селективність сприйняття.....	22
2.1.3. Емоційний вплив.....	22
2.1.4. Доказовість та аргументація.....	23

2.1.5. Фреймінг медіатексту.....	23
2.1.6. Візуально-аудіальні засоби медіавпливу.....	24
2.1.7. Рівень довіри до джерела інформації.....	24
2.1.8. Когнітивний дисонанс у сприйнятті медіатексту.....	25
2.1.9. Висновки.....	25
2.2. Порівняльний аналіз журналістських розслідувань корупційних злочинів у контексті медіасприйняття.....	26
2.2.1. Обґрунтування вибору матеріалів дослідження.....	27
2.2.2. Систематизація результатів структурно-семіотичного аналізу журналістських розслідувань.....	28
2.2.3. Структурно-семіотичний аналіз відео <i>Як тебе не "пиляти", Київ є мій. Куди втік Комарницький?</i>	32
2.2.4. Висновки за результатами аналізу відео <i>Як тебе не "пиляти", Київ є мій. Куди втік Комарницький?</i>	37
2.2.5. Структурно-семіотичний аналіз відео <i>Прослушка головної банди Києва: розпил столиці в сумах і деталях.</i>	37
2.2.6. Висновки за результатами аналізу відео <i>Прослушка головної банди Києва: розпил столиці в сумах і деталях.</i>	40
2.2.7. Аналіз реакції аудиторії на журналістські розслідування <i>Як тебе не "пиляти", Київ є мій. Куди втік Комарницький?</i> та <i>Прослушка головної банди Києва: розпил столиці в сумах і деталях.</i>	41
2.2.7.1. Кількісні показники реакцій на відео <i>Як тебе не "пиляти", Київ є мій. Куди втік Комарницький?</i>	41

2.2.7.2. Кількісні показники реакцій на відео <i>Прослушка головної банди Києва: розпил столиці в сумах і деталях.</i>	42
2.2.7.3. Порівняльний аналіз аудиторської реакції на два журналістські розслідування.....	44
2.2.7.4. Інтерпретація кількісних показників аудиторської взаємодії.....	46
2.2.7.5. Висновки щодо стратегій журналістських розслідувань у контексті кількісних показників аудиторської реакції.....	46
2.3. Висновки до розділу II.....	47
РОЗДІЛ III. Серія аналітичних статей <i>«Проект нового Цивільного кодексу та деклараційна прозорість народних депутатів України»</i>	50
3.1. Обґрунтування творчого проекту.....	50
3.2. <i>Проект нового Цивільного кодексу: гідне чи “огидне” оновлення?</i>	51
3.3. <i>Проект нового Цивільного кодексу: хто вони — ті, хто “за”?</i>	51
3.4. <i>Проект нового Цивільного кодексу: хто ми — ті, хто “проти”?</i>	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52
АНОТАЦІЯ.....	57
ДОДАТКИ.....	59

ВСТУП

Актуальність теми

Повномасштабна російсько-українська війна суттєво змінила український медіапростір, зокрема й сферу журналістських розслідувань. В умовах воєнного часу журналістика функціонує як інструмент інформування та як механізм суспільного контролю, спрямований на виявлення корупційних практик та

непрозорого використання державних ресурсів. Особливої актуальності ця проблематика набуває в контексті корупційних злочинів, які в умовах війни безпосередньо пов'язані з питаннями національної безпеки, функціонуванням оборонної системи та рівнем суспільної довіри до державних інституцій.

Зміни зазнають також самі механізми створення журналістських розслідувань. Поряд із традиційними методами журналістської роботи зростає роль цифрових інструментів, OSINT-методів, супутникових матеріалів та інших способів верифікації інформації. Внаслідок цього змінюється і структура медіакомунікації: процес сприйняття журналістських розслідувань набуває більш варіативного характеру, а довіра до журналістського контенту формується через персональний рівень довіри до журналіста або медіапроекту.

Актуальність роботи зумовлена необхідністю дослідження трансформації журналістських розслідувань у період війни, а також аналізу механізмів медіасприйняття розслідувального контенту в умовах інформаційної невизначеності.

Теоретична база дослідження

Теоретичну основу роботи становлять дослідження українських науковців у сфері журналістикознавства, аналітичної публіцистики, медіакомунікацій та теорії медіасприйняття. Особливу увагу приділено трансформації журналістських розслідувань в умовах війни, зокрема змінам методів збору, перевірки та інтерпретації інформації. Також у роботі досліджуються когнітивні, емоційні та комунікативні механізми сприйняття журналістських розслідувань аудиторією.

Об'єкт дослідження

Об'єктом дослідження є журналістські розслідування корупційних злочинів у сучасному українському медіапросторі.

Предмет дослідження

Предметом дослідження є механізми медіасприйняття журналістських розслідувань та особливості їхньої трансформації в умовах російсько-української війни.

Мета роботи

Метою роботи є дослідження особливостей журналістських розслідувань корупційних злочинів під час війни та створення серії авторських аналітичних статей із урахуванням специфіки медіасприйняття аудиторії.

Завдання роботи

Для досягнення поставленої мети було визначено такі завдання:

- проаналізувати теоретичні засади журналістського розслідування та специфіку його трансформації в умовах війни;
- дослідити механізми медіасприйняття журналістських розслідувань корупційних злочинів;
- здійснити семіотико-компаративний аналіз журналістських розслідувань «УП. Розслідування» та VINUS Info у контексті їхнього медіасприйняття;
- створити цикл авторських аналітичних статей, присвячених проблематиці корупційних злочинів під час російсько-української війни.

Методи дослідження

У процесі роботи було використано методи теоретичного, семіотико-компаративного, дискурсивного та інтерпретаційного аналізу, а також аналіз документів і відкритих джерел.

Наукова новизна

Наукова новизна роботи полягає у спробі комплексного аналізу журналістських розслідувань корупційних злочинів у контексті їхнього медіасприйняття в умовах війни. Окрему увагу приділено трансформації механізмів довіри до журналістського контенту та ролі персоналізації журналіста в процесі сприйняття розслідувальних матеріалів. Також у роботі здійснено порівняльний аналіз комунікативних моделей журналістських розслідувань українських медіапроектів «УП. Розслідування» та ВІНУS Info з позиції особливостей їхнього медіасприйняття аудиторією.

Практичне значення роботи

Практичне значення роботи полягає у можливості використання отриманих результатів у сфері журналістських розслідувань, аналітичної журналістики та медіакомунікацій. Практичною складовою дослідження є серія авторських аналітичних статей, присвячених висвітленню корупційних злочинів під час російсько-української війни.

Структура роботи

Структура роботи зумовлена логікою дослідження та складається зі вступу, двох розділів, практичної частини у вигляді циклу авторських аналітичних статей, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ І. ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ: ТЕОРІЯ, МЕТОДИ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

1.1. Визначення журналістського розслідування

Журналістське розслідування є одним із ключових жанрів журналістської творчості. Після того, як Боб Вудворд і Карл Бернстайн з *The Washington Post* викрили незаконні дії, пов'язані з адміністрацією президента в межах Уотергейтського скандалу, журналістське розслідування вкорінилося як ефективний інструмент як для журналістів, так і для громадськості у виявленні прихованих зловживань владою. Воно дає змогу не лише привертати увагу до соціально значущих явищ, а й реально впливати на політичні, правові та економічні процеси суспільного життя. Як зазначають Старкова Г. В. та Ярецько К. В., «появу розслідувальної або інвестигативної журналістики часто пов'язують з американськими газетярми... через журналістські викриття уряд був змушений провести низку реформ, удосконаливши правову систему

держави» [6, с.222]. Саме тоді розслідувальна журналістика сформувалася як окремий напрям, що спричинило інтерес до вивчення її мовних, правових і психологічних особливостей та впливу на аудиторію.

Перші спроби публіцистичного осмислення жанру журналістського розслідування були здійснені Робертом Вільямом Гріном, репортером і редактором «Newsday» та одним із засновників (у 1975 р.) організації Investigative Reporters and Editors (IRE), який наголошував на компоненті розкриття секретів. «Журналістське розслідування» (англ. investigative journalism), на його думку, — це не лише діяльність зі збирання та інтерпретації інформації, а й матеріал, створений автором за власною ініціативою щодо важливих актуальних питань, які окремі особи чи організації прагнуть зберегти в таємниці [2, с.2].

В українському науковому просторі ґрунтовними дослідженнями жанрових особливостей, структурно-композиційних рис, а також виявленням специфічних проблем журналістського розслідування займався Олександр Глушко. Саме його визначення є одним із найбільш всеохопних, а тому широко цитованим у працях дослідників цього жанру: «Журналістське розслідування — жанр аналітичної публіцистики, мета якого — виявити потаємні пружини гострих суспільних (економічних, політичних, соціальних, моральних, екологічних) проблем, справжні причини яких старанно приховуються від широкої громадськості владними, політичними та іншими впливовими колами... За формою реалізації авторського задуму журналістське розслідування — складний, синтетичний жанр» [1, с.62–63].

Існує також ґрунтовне визначення українського науковця Іллі Хоменко: «...під визначенням “журналістське розслідування” розуміємо систематизоване доказове вивчення журналістом або групою журналістів неочевидних явищ і

прихованих тенденцій на підставі припущення щодо суспільно негативного і небезпечного характеру цих явищ (тенденцій) із метою подальшого оприлюднення здобутих і доведених фактів у засобах масової інформації» [3, с. 106–111].

Українські дослідники Г. В. Христокін та І. В. Зайцева узагальнюють: «Різні автори сходяться в одному: журналістське розслідування — це синтетичний вид журналістської творчості, заснований на моральному судженні та власній ініціативі й спрямований на розкриття питань суспільного значення, їх причин і наслідків спеціальними засобами журналістики із застосуванням більш глибокого та ризикованого рівня дослідження» [2, с.3].

В українському науковому просторі журналістське розслідування розглядається не лише як жанр, але і як специфічна форма журналістської діяльності, що поєднує аналітичні, дослідницькі та комунікативні функції. Як зазначають Старкова Г. В. та Яресько К. В., розслідувальна журналістика має виражений практико-орієнтований характер і проявляється не тільки у створенні матеріалів, але й у їх реальному впливі на суспільні процеси та реакції інституцій. Дослідниці підкреслюють, що важливо враховувати не лише теоретичну природу журналістського розслідування, але й його функціональну результативність у медіапросторі. У цьому контексті журналістське розслідування виступає як інструмент, що здатний змінювати поведінку акторів публічної сфери та впливати на ухвалення рішень [6].

Враховуючи наведені визначення, основними особливостями журналістського розслідування є:

1. аналітичний характер організації матеріалу, що передбачає не лише виклад фактів, а й їх інтерпретацію та встановлення причинно-наслідкових зв'язків;

2. проблемно-орієнтований характер, спрямований на виявлення прихованих чинників і неочевидних аспектів соціально значущих явищ;
3. синтетичний характер жанру журналістського тексту, що зумовлює використання широкого спектра засобів впливу, зокрема аргументації, доказової бази та елементів сугестії, спрямованих на формування довіри аудиторії та підвищення переконливості матеріалу;
4. специфічний комплекс цілей, методів і принципів діяльності автора, який охоплює не лише формування громадської думки та системну перевірку фактів, а й урахування особливостей сприйняття аудиторії.

1.2. Методи та етапи розслідування

Виходячи з визначень журналістського розслідування, дослідники виокремлюють особливості його методів і етапів, які, своєю чергою, зумовлюються цілями цього жанру журналістської творчості. Оскільки головною метою є встановлення дійсних (тобто істинних) причин певних подій, процесів або ситуацій, а також виявлення прихованих чинників досліджуваного явища, на перший план виходить визначення теми розслідування та, відповідно, формулювання його завдань. Для цього журналісту «необхідно, перш за все, окреслити сферу діяльності й коло тих осіб, чії дії можуть підпадати під визначення підозрюваного. Висування гіпотези є одним із важливих етапів розслідування» [2, с.3].

Наступний етап — збирання й опрацювання первинної інформації. «Репортажі про розслідування включають збирання, перевірку та оцінювання інформації, але в більшому масштабі, ніж повсякденне збирання новин» [2, с.3]. Найважливішим на цьому етапі є перевірка першоджерел, зокрема конфіденційних. Як зазначає О. С. Лемішевський, «використання конфіденційної інформації може не лише допомогти у створенні резонансного

матеріалу, але й спричинити відповідальність за розголошення інформації державного характеру» [4, с.11].

Подальшим етапом є систематизація та аналіз зібраної інформації, що передбачає її зіставлення, перевірку на достовірність і виявлення причинно-наслідкових зв'язків.

І саме на завершальному етапі відбувається організація зібраної інформації у готовий матеріал з урахуванням того, що з'являється новий фактор організації — можливий та бажаний рівень сприйняття аудиторією. Інакше кажучи, якщо на всіх попередніх етапах журналіст працює з «істиною» та способами її виявлення на фактичному й логічному рівнях, то на цьому етапі найважливішою є презентація цієї «істини» аудиторії таким чином, щоб чинники довіри сприяли основному завданню журналістського розслідування.

Оскільки практична частина цієї роботи передбачає написання серії аналітичних статей, слід окреслити нюансовану різницю між журналістським розслідуванням та аналітичною статтею. На думку М. Василенка, відмінність полягає в такому: «Термін “журналістське розслідування” не є синонімом чи адекватним відповідником жанру аналітичної статті. Розслідування може міститися в розлогіму проблемному інтерв'ю, що належить до групи інформаційних жанрів. Приводом для розслідування можуть стати факти, подані в гостросюжетному репортажі, також із групи інформаційних жанрів тощо. Проте саме аналітична стаття за характером, стилістикою, виваженістю сама собою є розслідуванням» [5, с.3]. Таким чином, у цій роботі ми спиратимемося на розуміння аналітичної статті як одного з жанрів, у межах якого може реалізовуватися журналістське розслідування.

1.3. Специфіка журналістських розслідувань під час війни

Беззаперечним для дослідників теми журналістських розслідувань є твердження, що в умовах війни всі чинники цього жанру журналістської творчості або зазнають докорінних змін, або загострюються у своїх ключових проявах. «Журналістське розслідування в умовах правового режиму воєнного стану — явище нове в українській журналістиці і науці, оскільки практично не визначено межі допустимого і дозволеного; немає перевірених часом методик розслідування, що дозволяють дотримуватися однозначних юридичних і зрозумілих моральних критеріїв; на невисокому фаховому рівні перебуває професійна підготовка репортерів та аналітиків» [5, с.1].

Якщо аналізувати основні параметри відмінності журналістського розслідування поза умовами війни та під час війни, то насамперед очевидно, що в умовах війни інформаційна невизначеність критично зростає, оскільки:

- (1) доступ до джерел інформації стає максимально обмеженим (з огляду на необхідність забезпечення інформаційної безпеки сторони, що воює);
- (2) існує дезінформація з боку противника як складова війни;
- (3) доступ до інформації в умовах активних бойових дій пов'язаний із ризиком для життя самого журналіста;
- (4) чинники, які в мирний час впливають на позитивне сприйняття аудиторією та можливості впливу на неї, нівелюються, оскільки суспільство зосереджене на питаннях виживання і може перебувати в стані психологічного виснаження, що ускладнює ефективний вплив на нього.

У зв'язку з цим постає потреба у виробленні нової, специфічної форми подання журналістського розслідування, у якій поєднуються фактологічна точність, доказовість та чіткі механізми формування довіри.

Усі зазначені чинники є емпірично очевидними. Водночас українські дослідники виокремлюють не лише системні, а й раніше не актуалізовані зміни, які необхідно враховувати при осмисленні специфіки журналістських розслідувань під час війни:

1.3.1. Відповідальність за наслідки журналістського розслідування

«Нині в кожному окремому випадку представнику вітчизняних ЗМК доводиться індивідуально, оперативно, здебільшого виходячи зі власних суджень про етичні категорії добра і зла, правди і неправди, сміливості і боягузтва, вирішувати не лише долю аналітичного матеріалу, а й долі людей: солдатів та офіцерів ЗСУ, волонтерів тощо» [5, с.1].

Отже, йдеться не лише про пошук фактів у межах дослідження певних подій, а й про повномасштабну відповідальність за життя людей, які можуть опинитися під загрозою внаслідок оприлюднення результатів журналістського розслідування.

1.3.2. Відповідальність за достовірність інформації

Екстремальна відповідальність журналіста стосується також перевірки джерел інформації на предмет можливих маніпуляцій або пропагандистського впливу: «Однозначно досить мінлива громадська думка має лавірувати між Сциллою боротьби за врівноваженість і стриманість та Харибдою вульгарного доносу. В останньому випадку масова свідомість має довгу негативну “історичну пам’ять”» [5, с.3].

1.3.3. Трансформація джерел інформації

З’являються принципово нові актори аналітичної інформації, на основі якої здійснюються журналістські розслідування: «Акцентуємо, що в довоєнний час аналітичні матеріали на військову тематику продукували переважно вищі

офіцери: полковники, генерали тощо. Нині ситуація докорінно змінилася. Поряд із відставниками, аналітичну інформацію постачають колишні експерти політичних партій чи інституцій, яких було призвано до лав ЗСУ і які не втрачають цивільних навичок накопичення й аналізу інформації в екстремальних умовах воєнного часу» [5, с.4-5].

Водночас одним із найбільш об'ємних джерел аналітичної інформації стають соціальні мережі, тоді як єдиним офіційно перевіреним джерелом залишаються зведення речників Генерального штабу. Однак і в цьому випадку спосіб подання інформації є персоніфікованим і може містити суб'єктивні акценти. Таким чином, збір інформації та перевірка її достовірності в умовах війни принципово відрізняються від довоєнної практики.

1.3.4. Зміна тематики та методів розслідувань

Суттєво змінюються теми та методи журналістських розслідувань. У довоєнний період українські журналісти зосереджувалися переважно на дослідженні корупції, політичних, економічних та екологічних злочинів, а також кримінальних правопорушень. Рівень цих розслідувань був таким, що вони не лише формували громадську думку, а й впливали на політичні процеси в державі. Серед найбільш резонансних можна назвати: «Державний переворот» (1996, «Вечірній Київ», Віталій Карпенко), «Кучма, який живе в ілюзіях» (1999–2000, Георгій Гонгадзе), «Перевертні» (2002, «Сьогодні»), «Син Бога» (2005, «Українська правда», Сергій Лещенко) та ін. «Це дійсно резонансні дослідження, деякі з них мали вплив не лише на суспільну думку, а й посприяли зміні влади» [2, с.3-4].

Відповідно, основними методами розслідувань були аналіз документів, робота з державними реєстрами та відкритими даними (зокрема через систему Prozorro), дослідження фінансових потоків, інтерв'ю. Така методологія забезпечувала високий рівень доказовості й дозволяла вибудовувати розслідування як логічно завершену систему аргументів.

В умовах повномасштабної війни тематика журналістських розслідувань зазнає суттєвої трансформації. З одного боку, з'являються нові теми, безпосередньо пов'язані з бойовими діями, військовою інфраструктурою та гуманітарними наслідками війни. З іншого боку, частина довоєнних тем втрачає актуальність або відходить на другий план. Наприклад, низка провідних розслідувальних медіа, таких як Bihus.Info, «Наші гроші», «Центр журналістських розслідувань», «Українська правда», до війни зосереджувалися переважно на фінансових злочинах, розподілі бюджетних коштів і корупційних схемах. С початку повномасштабної війни основними напрямками цих медіа стають ідентифікація російських військових, документування воєнних злочинів, виявлення колаборантів, аналіз дезінформації та діяльності проросійських пропагандистів. Важливого значення набувають також OSINT-інструменти, аналіз супутникових знімків і цифрових слідів, робота з відкритими базами даних і соціальними мережами.

При цьому корупційна тематика не зникає повністю, але тимчасово відходить на другий план, оскільки, як зазначається в дослідженні «Сучасна практика журналістських розслідувань в Україні в умовах війни», вона «залишається актуальною, але не є основним фокусом» [2, с.5], що зумовлено пріоритетністю тем, «важливих тут і зараз».

Однак така трансформація є тимчасовою. У процесі адаптації журналістських розслідувань до умов війни відбувається поступове повернення

до довоєнної проблематики, але вже в новому контексті. Зокрема, корупційні розслідування знову актуалізуються у зв'язку з контролем за використанням державних ресурсів у воєнний час, а також через появу резонансних матеріалів, таких як «плівки Міндіча», що підсилюють суспільний запит на антикорупційні викриття.

Таким чином, трансформація тем і методів журналістських розслідувань під час війни має не лінійний, а варіативний характер: від зміщення фокусу на воєнну проблематику до поступового відновлення системних соціально-політичних досліджень, що зберігають свою актуальність незалежно від умов війни. У цьому контексті зростає і загальне значення журналістських розслідувань, оскільки вони здійснюють суспільний контроль за діями влади, що «спонукає її бути більш відповідальною, сприяє зменшенню рівня корупції й ухваленню необхідних для країни рішень, наближаючи перемогу» [2, с.7].

1.3.5. Трансформація сприйняття журналістських розслідувань під час війни

Під час війни змінюються не лише теми, джерела та методи журналістських розслідувань. Інакше також сприймається аудиторією сам контент розслідувань. У довоєнний період сприйняття журналістських розслідувань було відносно стабільним і спиралося переважно на інституційний рівень довіри до медіа та їхню редакційну репутацію. В умовах війни ця модель ускладнюється, тому що на перший план виходить не лише довіра до медіа як інституції, але й довіра до конкретної журналістської особи. Журналіст у цих умовах починає сприйматися як самостійний носій достовірності інформації.

Таким чином, довіра формується на кількох рівнях: інституційному, професійному та персональному. При цьому саме персональний рівень починає відігравати значно більшу роль, ніж у довоєнний період, оскільки він стає більш

простим і швидким способом верифікації інформації для аудиторії. Водночас посилюється значення візуально та фактологічно підтвердженої інформації, а також джерел, які сприймаються як максимально перевірювані. Однак навіть ці елементи значною мірою інтерпретуються через фігуру журналіста, який їх презентує.

Таким чином, сприйняття журналістських розслідувань в умовах війни набуває варіативного характеру і визначається не лише змістом матеріалу, але й конфігурацією довіри, що включає інституційний, професійний та персональний рівні.

1.4. Висновки до розділу I

У першому розділі було розглянуто теоретичні засади журналістського розслідування, його визначення, методи та етапи реалізації, а також специфіку функціонування цього жанру в умовах війни. Узагальнено підходи різних дослідників до визначення журналістського розслідування як синтетичного жанру аналітичної публіцистики, що поєднує фактологічне дослідження та суспільно значущу інтерпретацію подій.

У межах розділу проаналізовано, що в умовах повномасштабної війни відбувається суттєва трансформація тематичних пріоритетів і методів журналістських розслідувань. Поряд із традиційними підходами (аналіз документів, інтерв'ю, робота з відкритими даними) зростає значення цифрових інструментів, OSINT-методів, супутникових даних та інших джерел, що ускладнює процес перевірки інформації та посилює її варіативність.

Окремо розглянуто зміну механізмів сприйняття журналістських розслідувань. Комунікативний акт набуває варіативного характеру, а довіра до журналістського контенту формується на кількох рівнях, при цьому визначальним стає персональний рівень довіри. Саме особистість журналіста починає відігравати ключову роль у сприйнятті та оцінці достовірності матеріалу в умовах інформаційної невизначеності.

Таким чином, у роботі була здійснена спроба систематизації змін параметрів журналістського розслідування під час війни на основі сучасних українських аналітичних робіт. Отримані узагальнення створюють основу для подальшого аналізу сприйняття журналістських розслідувань у другому розділі роботи.

РОЗДІЛ II. МЕХАНІЗМИ МЕДІАСПРИЙНЯТТЯ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ РОЗСЛІДУВАНЬ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ

2.1. Теоретичні засади медіасприйняття журналістських розслідувань корупційних злочинів

Сприйняття журналістських розслідувань доцільно розглядати крізь призму психологічно апробованих теорій сприйняття. У руслі поглядів Г. Костюка сприйняття інформації постає не як пасивне відображення зовнішнього світу, а як внутрішньо зумовлена й активна діяльність особистості. Вчений підкреслює, що психічні процеси формуються й розгортаються у взаємодії та діяльності, тому сприйняття слід розуміти як процес, у якому людина фіксує впливи реальності (власне перцепція) та надає їм індивідуального смислу (інтерпретація та рефлексія). Таким чином, сприйняття є не копіюванням світу, а його смисловим відтворенням у структурі свідомості [1, с.91].

Що ж стосується масової комунікації, то кожне сприйняття певної об'єктивної реальності ускладнюється опосередкованим характером взаємодії між явищами чи подіями та тим, хто їх сприймає. Роль посередника у випадку масової комунікації виконує автор матеріалу про подію. Це означає, що журналістське розслідування виконує не лише інформаційну, а й інтерпретаційну функцію. І саме тут ми стикаємося з тим, про що зазначено в підручнику «Медіаосвіта та медіаграмотність»: «Багато сучасних медіа не перевіряють достовірність оприлюднених даних, нормою стало використання численних маніпулятивних технологій, спрямованих або на безпідставне формування позитивного іміджу замовників, або на очорнення їхніх конкурентів» [2, с.4].

У працях Георгія Почепцова також підкреслюється, що медіа не просто інформують аудиторію про події, а конструюють смислові рамки їхнього

сприйняття, задаючи певні інтерпретаційні моделі та способи розуміння реальності. У цьому контексті журналістський текст виступає не нейтральним відображенням фактів, а структурованою інтерпретацією, яка визначає, які аспекти події будуть акцентовані, а які — залишаться на периферії уваги (теорія фреймінгу та уявлення про медіа як конструктор соціальної реальності) [3]. Це особливо важливо для жанру журналістського розслідування, оскільки воно працює зі складними соціальними, політичними та економічними процесами, що не мають однозначного тлумачення.

Таким чином, підхід Г. Почепцова до розуміння медіа як інструменту конструювання смислів логічно доповнюються практичним виміром медіаграмотності, де увага зміщується з загальних теоретичних моделей на конкретні умови сприйняття медіаповідомлень аудиторією. У цьому контексті важливим є врахування факторів, які впливають на сприйняття журналістських розслідувань і визначають особливості їх інтерпретації. Як зазначається в підручнику «Медіаосвіта та медіаграмотність», сприйняття медіатекстів залежить від низки когнітивних, соціальних і комунікативних чинників, що формують здатність аудиторії критично осмислювати отриману інформацію [2].

Урахування зазначених теоретичних підходів дозволяє перейти до аналізу конкретних чинників, що впливають на сприйняття журналістських розслідувань.

2.1.1. Когнітивна доступність матеріалу

Одним із базових чинників є когнітивна доступність матеріалу, яка визначає, наскільки зміст медіатексту є зрозумілим і структурованим для аудиторії. Інтелігібельність (структурованість і зрозумілість) значною мірою пов'язана з теорією стереотипів. У журналістиці це означає, що медіа можуть подавати події лише через систему вже наявних стереотипів. В іншому випадку аудиторія або не

зрозуміє суті того, що відбувається, або витратить на його осмислення невиправдано багато зусиль, що зрештою також відштовхує її [2, с.66].

2.1.2. Селективність сприйняття

Селективність сприйняття виступає одним із базових механізмів обробки інформації, що визначає вибірковий характер засвоєння медіаповідомлень аудиторією. Сприйняття інформації не є цілісним і нейтральним процесом, воно залежить від попереднього досвіду, установок і схем емоційного досвіду реципієнта. Внаслідок цього людина схильна переважно сприймати ті повідомлення, які підтверджують її наявні переконання, тоді як альтернативні інтерпретації можуть ігноруватися або сприйматися критично.

Як зазначається в підручнику «Медіаосвіта та медіаграмотність», «досягнення ефективності ускладнюється тим, що медійні повідомлення споживачі не обробляють цілком. Відбувається селективне оброблення і сприйняття» [2, с.46]. Це свідчить про те, що сприйняття медіатекстів має фрагментарний характер і опосередковується внутрішніми фільтрами аудиторії.

2.1.3. Емоційний вплив.

Сприйняття медіаінформації не є суто раціональним процесом, оскільки воно опосередковується його емоційними реакціями, які впливають на інтенсивність обробки та інтерпретації змісту.

У підручнику «Медіаосвіта та медіаграмотність» підкреслюється, що сприйняття медіаінформації не обмежується лише раціональним аналізом, а включає також емоційну складову, яка суттєво впливає на інтерпретацію повідомлень: « ... образ формується зі складного комплексу знаків, які набувають символічного забарвлення в певних комбінаціях звуку й зображення. Якщо окремі його складники лишаються нейтральними, то розгортання їх у певне

аудіовідеооповідання активізує гру змістів, а естетична привабливість сприяє безперешкодному впливові на реципієнта» [2, с.152].

2.1.4. Доказовість та аргументація

Одним із ключових критеріїв сприйняття журналістських розслідувань є їх доказовість. Саме наявність фактичного матеріалу, документальних підтверджень, експертних коментарів та перевірених даних формує основу довіри до журналістського тексту та підсилює його переконливість. У межах журналістського розслідування аргументація виконує функцію не лише інформування, але й обґрунтування висунутих тверджень, що є необхідною умовою сприйняття матеріалу як достовірного.

Натомість недостатній рівень аргументації, відсутність джерельної бази або опора на неперевірені дані суттєво знижують переконливість журналістського матеріалу та можуть викликати критичне або скептичне ставлення з боку аудиторії. У результаті сприйняття такого розслідування стає фрагментарним і менш довірчим, що послаблює його комунікативний ефект: «Журналіст не може бути ані пропагандистом, ані агітатором, ані піарменом» [2, с.123].

2.1.5. Фреймінг медіатексту

Окрім усіх перелічених чинників, що впливають на сприйняття журналістських розслідувань, ключовим на рівні способів подачі матеріалу загалом є фреймінг. Саме він визначає смислове позиціонування, формуючи інтерпретаційні рамки її сприйняття. Вибір мовних акцентів, контексту та термінології впливає на те, як аудиторія проінтерпретує події та оцінює їх значущість. У теорії масової комунікації підкреслюється, що медіа не лише передають факти, але й задають способи їхнього розуміння та інтерпретації [4].

2.1.6. Візуально-аудіальні засоби медіавпливу

У журналістських розслідуваннях візуально-аудіальні компоненти виступають не допоміжними, а структуроутворювальними елементами семіотичної організації матеріалу. Монтаж, музичний супровід, відеоряд і графічні рішення формують темпоральну структуру подачі інформації, її емоційно-експресивну насиченість та спрямовують фокус уваги аудиторії.

Такі засоби ілюструють зміст розслідування та беруть участь у його смислового конструюванні, оскільки здатні змінювати акцентуацію подій, підсилювати або послаблювати емоційний тон інтерпретації та впливати на когнітивну обробку інформації.

2.1.7. Рівень довіри до джерела інформації

Довіра до медіа є одним із ключових чинників сприйняття журналістських розслідувань. Аудиторія, як правило, більш критично оцінює інформацію з невідомих або неперевіраних джерел і схильна довіряти авторитетним медіа, що мають усталену репутацію та професійні стандарти роботи. Як зазначає Валерій Різун, масова комунікація передбачає складну взаємодію між медіа та аудиторією, у межах якої довіра до джерела інформації відіграє системоутворюючу роль у процесі її сприйняття. У підручнику з медіапростору також підкреслюється, що: «Довіра — найважливіший критерій медійного успіху, бо люди довіряють газеті кожний день, купуючи її за свої зароблені гроші, і якщо ця довіра втрачена, на видання чекає банкрутство. Існує шість основних принципів, на основі яких формується довіра до споживачів інформації, яку поширюють медіа: точність, чесність, неупередженість, об'єктивність, справедливість, баланс» [2, с.134].

2.1.8. Когнітивний дисонанс у сприйнятті медіатексту

Когнітивний дисонанс виникає у випадках, коли нова інформація суперечить уже сформованим переконанням, установкам або ціннісним орієнтаціям реципієнта. У таких ситуаціях аудиторія схильна або відкидати інформацію, або переінтерпретувати її таким чином, щоб зменшити внутрішню суперечність.

У підручнику «Медіаосвіта та медіаграмотність» зазначається, що медіа можуть «підкріплювати вже наявні погляди» [2, с.84], що свідчить про їхню здатність підтримувати усталені когнітивні установки аудиторії.

2.1.9. Висновки

Теоретичний аналіз показав, що сприйняття журналістських розслідувань є складним процесом, який залежить від інтерпретації інформації. Воно формується через взаємодію когнітивних, емоційних і комунікативних механізмів, що впливають на розуміння медіатексту.

Систематизація теоретичних підходів дозволила виокремити сукупність значущих чинників сприйняття журналістських розслідувань, серед яких: когнітивна доступність матеріалу, селективність сприйняття, емоційна модальність впливу, рівень доказовості та аргументації, фреймінг як механізм інтерпретаційного структурування, візуально-аудіальні засоби як елементи організації, рівень довіри до джерела та ефект когнітивного дисонансу. Зазначені чинники функціонують як взаємопов'язані елементи єдиної моделі медіасприйняття, визначаючи як параметри інтерпретації, так і рівень прийняття або відторгнення інформації.

Таким чином, у межах цього підрозділу завершено теоретичний аналіз механізмів медіасприйняття журналістських розслідувань корупційних злочинів та окреслено основні чинники, що впливають на інтерпретацію медіатексту

аудиторією. Отримані теоретичні положення становлять основу для переходу до практичної частини дослідження, у межах якої буде здійснено порівняльний аналіз журналістських розслідувань у контексті їхнього медіасприйняття.

2.2. Порівняльний аналіз журналістських розслідувань корупційних злочинів у контексті медіасприйняття

Сформована теоретична модель чинників сприйняття створює підґрунтя для її подальшої операціоналізації в межах емпіричного аналізу. З цією метою у практичній частині дослідження передбачається застосування визначених критеріїв як аналітичного інструментарію для інтерпретації конкретних медіаматеріалів.

Методологічну основу дослідження становить поєднання елементів контент-аналізу, дискурс-аналізу та семіотичного аналізу. Контент-аналіз використовується для систематичного виявлення та фіксації наявності визначених чинників у структурі журналістських розслідувань. Дискурс-аналіз дозволяє інтерпретувати способи смислової організації матеріалу, зокрема фреймінг та аргументаційні стратегії. Семіотичний аналіз застосовується для дослідження візуально-аудіальних компонентів як носіїв додаткового смислового та емоційного навантаження.

Емпіричне дослідження реалізується у форматі порівняльного аналізу двох відеоматеріалів у жанрі журналістського розслідування. Аналітична процедура передбачає ідентифікацію проявів кожного з виокремлених чинників сприйняття у структурі медіатексту з подальшою їх інтерпретацією.

Результати дослідження будуть систематизовані у вигляді аналітичної таблиці, у якій кожен фактор співвідноситься з конкретними елементами відеоматеріалу. Такий підхід забезпечує можливість не лише ілюстрації

теоретичних положень, але й виявлення закономірностей функціонування механізмів сприйняття журналістських розслідувань у сучасному медіапросторі.

2.2.1. Обґрунтування вибору матеріалів дослідження

Для проведення емпіричного аналізу було обрано два відеоматеріали у жанрі журналістського розслідування корупційних злочинів, присвячені суміжній проблематиці, пов'язаній із корупційними процесами та функціонуванням міського управління:

1) *Як тебе не “пиляти”, Київ є мій. Куди втік Комарницький?* (УП. Розслідування, канал: [Українська правда](https://www.youtube.com/watch?v=l7FhuTi51J8), <https://www.youtube.com/watch?v=l7FhuTi51J8>) (далі Відео 1)

2) *Прослушка головної банди Києва: розпил столиці в сумах і деталях.* (Канал: [BINUS Info](https://www.youtube.com/watch?v=Gdx40vGXtR8), <https://www.youtube.com/watch?v=Gdx40vGXtR8>) (далі Відео 2)

Обидва відео присвячені корупційним схемам у Києві та пов'язані з фігурантом Денисом Комарницьким, що дозволяє розглядати їх як репрезентативний приклад сучасного журналістського розслідування політичного спрямування.

Вибір саме цих матеріалів зумовлений необхідністю забезпечення тематичної однорідності аналізу, що дозволяє мінімізувати вплив змістових відмінностей і зосередитися на способах медіарепрезентації. Обидва відео реалізовані у форматі аудіовізуального розслідування, що створює можливість комплексного аналізу як вербальних, так і візуально-аудіальних компонентів медіатексту.

Таким чином, обрані відеоматеріали є релевантними для дослідження, оскільки поєднують тематичну близькість із відмінностями у способах подачі

інформації, що дозволяє ефективно застосувати розроблену теоретичну модель чинників сприйняття журналістських розслідувань.

2.2.2. Систематизація результатів структурно-семіотичного аналізу журналістських розслідувань

№	Чинник сприйняття	Критерії	Відео 1	Відео 2
1	Когнітивна доступність матеріалу	Структура, логіка подачі, пояснення складних процесів	Лінійна структура викладу в жанрі прямої дії та фіксації; поступовий перехід від контексту до деталей; використання інфографіки, документів і схем для пояснення складних корупційних механізмів.	Фрагментована структура викладу; монтажна логіка замість лінійного наративу; пояснення корупційних процесів через інтерв'ю та реконструкцію взаємозв'язків між актантами політичної системи
2	Селективність сприйняття	Активація установок, стереотипів	Підсилення наявних у аудиторії уявлень про зловживання владою та системність	Підсилення уявлень про системність корупції в органах міського управління.

№	Чинник сприйняття	Критерії	Відео 1	Відео 2
			корупційних практик .	
3	Емоційний вплив	Лексика, музика, драматизація	Високий рівень емоційної насиченості; кінематографічний музичний супровід, що формує ефект саспенсу; сугестивна драматизація конфлікту та подій.	Помірний емоційний вплив; акцент не на драматизації, а на інтерпретаційній напрузі та ефекті викриття через контекст
4	Доказовість та аргументація	Факти, документи, експерти	Використання документальних матеріалів, схем і фактологічних підтверджень; водночас доказовість частково опосередкована медійними посиланнями та інституційними	Використання аудіоматеріалів, інтерв'ю та реконструкцій комунікацій; доказовість має змішаний характер і значною мірою базується на інтерпретації журналіста та

№	Чинник сприйняття	Критерії	Відео 1	Відео 2
			згадками; інтерв'ю виконує переважно риторично-конфліктну функцію, а не суто верифікаційну.	зіставленні фрагментів розмов.
5	Фреймінг	Інтерпретацій на рамка	Корупційний фрейм; акцент на системності порушень і схемності як доміантній інтерпретаційній моделі.	Системно-корупційний фрейм; акцент на мережевому характері політичних зв'язків.
6	Візуально-аудіальні засоби	Монтаж, музика, графіка	Цілісний і послідовний монтаж епізодів; інфографіка; напружений аудіоряд; символічне протиставлення	Монтаж як основний організаційний принцип; поєднання інтерв'ю, аудіозаписів і візуальних вставок; створення ефекту «мережевої схеми» взаємодій.

№	Чинник сприйняття	Критерії	Відео 1	Відео 2
			урбаністичних просторів Відня та Києва як елемент смислової візуальної опозиції.	
7	Рівень довіри до джерела	Репутація, стиль, джерела	Документальна форма подачі та ефект присутності, що підсилюють сприйняття достовірності, однак не завжди гарантують повну верифікованість усіх тверджень.	Документально-журналістська форма подачі; ефект достовірності формується через множинність джерел, однак частково залежить від інтерпретативної рамки автора.
8	Когнітивний дисонанс	Суперечність установкам	Можливий дисонанс через розрив між сугестивно-кінотеатралізованою формою подачі та рівнем фактичної верифікованості, а також через	Можливий дисонанс через відсутність чіткої лінійної доказовості та залежність висновків від інтерпретації фрагментарного матеріалу.

№	Чинник сприйняття	Критерії	Відео 1	Відео 2
			домінування нарративної логіки над документальною аргументацією.	

2.2.3. Структурно-семіотичний аналіз відео *Як тебе не “пиляти”, Київ є мій. Куди втік Комарницький?*

Розслідування вибудоване як лінійна наративна послідовність дій, спрямованих на встановлення місцезнаходження головного фігуранта, що формує чітку телеологічну логіку оповіді. Структура розшуку та наративна організація матеріалу характеризуються високим рівнем когерентності, причинно-наслідкової впорядкованості та семантичної прозорості.

Жанрово відео реалізується в межах документального детективу, де поєднуються журналістське розслідування та елементи драматургічної нарації. У цьому контексті автор виконує подвійну функцію — як інстанція нарації (натор) і як актант у межах дії (детектив), тобто він водночас постає як суб'єкт пошуку і носій інтерпретативної інстанції, що організує смислове поле розслідування. Його присутність у кадрі засвідчує «фактичність» подій і підсилює ефект автентичності.

Оповідь ведеться від першої особи, що створює ефект суб'єктивованої перспективи та водночас виконує функцію авторського фреймінгу. Така стратегія репрезентації може бути інтерпретована як спосіб конструювання «режиму правдивості», де натор виступає гарантом достовірності викладених фактів.

Фреймінг інтерпретації задається автором уже на першій хвилині відео (0:13–0:56), виконуючи функцію первинної семіотичної рамки, що визначає домінуючий код прочитання подальшого матеріалу: *“Напевне, за останні дні тільки дуже ледачі не чув про таку людину, як Комарницький, і про те, що саме ця людина, саме цей діяч, судячи із записів правоох, які зробили правоохоронці в його офісі, корумпуючи депутатів, столичних чиновників для того, щоб приймалися необхідні рішення і для того, щоб генерувати величезні кошти, обкрадаючи киян і столичну громаду.”*

Автор застосовує різноманітні стратегії емоційного залучення аудиторії та конструювання ефекту «очевидності» як ключового інструменту аргументації в межах журналістського розслідування. Зокрема, використання аудіозапису навігатора в автомобілі виконує функцію знака, який формує ефект присутності та підсилює достовірність зображуваного.

Вербальні коментарі автора, що супроводжують рух і водночас структурують розвиток інтриги, функціонують як нарративні маркери напруження та поступового розгортання смислу. Вони формують проспективну установку сприйняття, орієнтуючи глядача на очікування подальшого викриття. Зокрема, повторювані висловлювання: (0:57) «Зараз ми їдемо в одному цікавому місці», (1:32) «Під'їжджаємо до однієї цікавої адреси», (2:16) « Світиться. Ну що, світло горить, машина стоїть" — функціонують як дискурсивні індикатори інтриги, які через ефект повтору підсилюють драматургічну напругу та актуалізують очікування кульмінаційного моменту. Таким чином, поєднання аудіальних індексів і вербальних маркерів формує комплексну семіотичну стратегію, спрямовану на легітимацію наративу через ефект безпосереднього спостереження та емоційного залучення реципієнта.

Окремим епізодом подаються записи розмов фігуранта розслідування, функція яких полягає у введенні до наративу фактологічних «доказів» і формуванні підстав для легітимації самого розслідування. Такі вставки декларуються як «сирий» аудіоматеріал, тобто максимально неінтерпретований знак реальності, що має забезпечувати ефект безпосереднього доступу до події та мінімізувати рівень посередництва.

Водночас саме цей фрагмент стає першою проблемною точкою аргументації та інтелігібельності фактажу. Попри заявлену установку на «пряме свідчення», подача неструктурованого, частково фрагментованого мовлення ускладнює

семантичну прозорість висловлювань і створює інтерпретаційну невизначеність. Таким чином, знак, який мав би функціонувати як індексальний доказ, частково втрачає свою доказову однозначність і переміщується в режим ослабленої доказової визначеності.

Фрагмент (3:47–4:24) репрезентує мовлення фігуранта як первинний аудіальний матеріал: *«у меня вообще интересные прошлые выборы были, я по сути ... что мы сделали больше то секретаря ... всех челове(к) там же игра долж(на) ... мы и все де(ла) ... наша команд(а) ... что за формирование бюджета ... при котором мы идём по остаточному принципу ... Он пораздавал, а мы стоим в ... конце ... Говорю: “Я не хочу больше, зае(бался)” ... Начинаем себя, а потом ... другим ... Ну уже хватит ... уже раз можно знать, кто и кто брал ...»*.

Таким чином, включення подібних аудіофрагментів одночасно виконує дві функції: з одного боку, підсилює ефект «безпосереднього свідчення» та документальної автентичності, а з іншого — виявляє межі цього ефекту, оскільки фрагментарність і семантична розірваність мовлення ускладнюють однозначну інтерпретацію та послаблюють аргументативну прозорість.

Центральним епізодом виступає безпосередня зустріч журналіста Михайла Ткача з фігурантом справи — Комарницьким. Якщо попередній пропедевтичний блок вибудовувався як відносно лінійна та «прозора» система аргументації, що формувала ефект очевидності викриття, то в центральному епізоді спостерігається перехід до конфронтаційного інтерв'юального режиму, в якому доказовість значною мірою підмінюється риторичною взаємодією та апеляціями до контекстуально опосередкованих тверджень. Попри факт безпосереднього контакту з фігурантом, журналістська аргументація частково втрачає характер прямої верифікованості та переходить у площину інституційних посилань і загальних дискурсивних маркерів розслідування.

Фрагмент діалогу (6:35–14:26):

-- *Комарницький, доброго дня.*

-- *Михайло Ткач, Українська Правда. Шукали вас. Думают, що ви в Україні.*

-- *Хто думав?*

-- *Ну, як в Україні? Ви в розшуку. А ви якось перетнули кордон?*

-- *Я не знаю, звідки ви знаєте, що я в розшуку?*

-- *Ну, як? Ви ж напевно бачили НАБУ, САП.*

-- *Де бачив? Що ви маєте на увазі?*

-- *Новини. НАБУ викрило офіс Комарницького. Велися записи довгий час.*

-- *Та це ж фейкові новини, ви знаєте. Наскільки я знаю на території Австрії це протизаконно шпигувати за людьми.*

-- *А ми не шпигували.*

-- *Я ж кажу, хлопці, ви шпигуєте.*

-- *Поясніть, будь ласка, діяльність вашого офісу, як ви чи корумпували ви столичних чиновників, скільки ви заробляли на цьому...*

-- *Це все дурниці.*

На цьому етапі виявляється ключова проблема аргументаційної структури епізоду: твердження журналіста про наявність слідчих матеріалів та оперативних дій правоохоронних органів не підкріплюються демонстрацією первинних документальних джерел, натомість опосередковуються медійними згадками та інституційними відсиланнями. Це формує формує ефект зниженої пізнавальної визначеності та зміщує аргументацію у площину дискурсивного припущення.

Таким чином, центральний епізод фіксує перехід від попередньо конструйованої «очевидності» розслідування до конфліктної інтерв'юальної взаємодії, в якій доказовість поступається місцем риторичному зіткненню позицій, що ускладнює однозначну інтерпретацію фактажу.

У заключній частині розслідування автор використовує тривалий відеоряд міських пейзажів Відня та Києва, який виконує функцію візуальної метафоризації: Відень постає як репрезентація відносного добробуту та «нормалізованого» простору, тоді як Київ — як простір, позначений війною та трагедією, на тлі якої розгортається «справа» фігуранта. Цей контраст підсилюється використанням тривожного музичного супроводу, що виконує сугестивну функцію та спрямовує емоційну інтерпретацію глядача. Додатковим елементом є фінальний текст на екрані, який озвучується дикторським голосом, що підсилює ефект об'єктивованої, «надособистісної» нарації та створює ілюзію інституційної нейтральності висловлювання.

2.2.4. Висновки за результатами аналізу відео *Як тебе не “пиляти”, Київ є мій. Куди втік Комарницький?*

Проведений структурно-семіотичний аналіз першого відео дозволяє встановити, що журналістське розслідування вибудовується як лінійний наратив із виразною детективною логікою та чітким фреймінгом, орієнтованим на викриття корупційної діяльності фігуранта. Відео активно використовує сукупність документальних, аудіальних і візуальних засобів, що створюють ефект безпосереднього спостереження та «очевидності» подій.

Водночас встановлено, що доказовість матеріалу має змішаний характер: поряд із використанням документів і записів, значна частина аргументації опосередковується медійними посиланнями, інтерв'ю та наративними

реконструкціями. Це зумовлює часткове зміщення від суто фактологічної верифікації до риторично-сугестивної моделі переконання.

Таким чином, відео функціонує на межі документального розслідування та медіа-нарративу з високим рівнем перформативності, де переконливість досягається не лише через факти, але й через їхню спосібну (режисовану) репрезентацію.

2.2.5. Структурно-семіотичний аналіз відео *Прослушка головної банди Києва: розпил столиці в сумах і деталях.*

На відміну від першого розслідування, у цьому випадку автор не спирається на детективну логіку та прийоми залучення аудиторії до процесу «прямої дії» розслідування. Натомість мета матеріалу формулюється вже на початковому етапі, що виконує функцію попереднього смислового орієнтування глядача: аудиторії одразу пропонується чітке розуміння теми та напрямку подальшого викладу. Така стратегія підкреслює, що подальший перегляд адресований тим, хто зацікавлений у розкритті прихованих механізмів досліджуваного явища.

Спосіб формулювання мети має виразно наративно-риторичний характер і реалізується у фрагменті (1:40–2:09): *«Наш клієнт підходить, земля вже на рахунку. Думаю, це треба правильно оформити, щоб, якщо передавалися гроші, був якийсь чек про оплату.» О... Чек... Договір. Акт виконаних робіт. Можливо, навіть електронна черга для хабарів... Це, власне, дуже точний і лаконічний опис ситуації. Навіть якщо ви зараз вимкнете це відео, ви вже почули головне. Але якщо ні — я покажу вам, як усе це виглядає зсередини. Схеми через розмови безпосередніх учасників.»*

Таким чином, автор одразу задає раціонально-логічну рамку сприйняття матеріалу: фреймінг «корупція» визначається експліцитно, без поступового підведення. Сугестивний ефект досягається не через драматизацію чи ефект

присутності, як у першому відео, а через обіцянку доступу до «внутрішньої» інформації — зокрема, до схем, реконструйованих на основі розмов безпосередніх учасників. Це формує установку на аналітичне сприйняття матеріалу, водночас обмежуючи інтерпретаційне поле за рахунок заздалегідь заданої рамки.

Основним персуазивним методом цього розслідування є риторичний, тобто вплив на аудиторію здійснюється передусім через мовлення та конструювання довіри, що спирається на селективність сприйняття. Ті глядачі, які приймають початкову комунікативну пропозицію автора і продовжують перегляд, надалі інтерпелюються як умовні «співучасники» процесу пізнання, що посилює ефект залучення.

Це проявляється, зокрема, у формі прямого звернення-констатації: (2:32) *«Так, ви вже зрозуміли — у нас є величезний масив прослуховувань посадовців Київської міської ради та Київської міської державної адміністрації, депутатів та інших учасників офісу Дениса Комарницького.»* Це твердження подається як уже очевидне, хоча безпосередньо не виводиться з попереднього матеріалу. Такий прийом виконує риторичну функцію — не доведення, а встановлення довіри через декларацію. Подібну функцію має й наступна репліка: (2:37) *«І тепер ми переміщуємося з локації до локації, щоб розповісти й показати вам усе це красиво».* Тут відбувається не лише організація наративу, а й формування очікування щодо способу його подачі — як візуально привабливого, цілісного та професійно сконструйованого продукту.

Далі, у фрагментах (4:38) *«Але Бюро діє в межах судових перспектив і кримінального процесуального законодавства. Тому воно зосереджується на окремих епізодах, і через це... втрачається масштаб»* та (5:52) *«Це як знімати «Narcos» лише для того, щоб сказати, що Пабло Ескобар не оплачував комунальні послуги, і при цьому ігнорувати інші частини його біографії. «Він усміхається з*

того моменту, як ми його заарештували.» автори втретє підсилюють власну персуазивну стратегію. Введення категорії «масштабу» та використання культурної аналогії з серіалом функціонують як засіб риторичного підвищення значущості матеріалу. Водночас використання кінофрагмента без перекладу українською мовою додає ефекту стилістичної впізнаваності та апелює до культурної компетенції аудиторії.

Таким чином, уже в перші хвилини відео автори формують комплекс умов для довіри аудиторії: розслідування репрезентується як масштабне, візуально організоване та стилістично впізнаване. Це досягається переважно риторичними засобами, що частково заміщують необхідність поетапного доказового розгортання матеріалу.

У подальшому автор послідовно розгортає обрану комунікативну стратегію, поєднуючи фрагменти документальних матеріалів, інтерв'ю та авторських коментарів у єдину інтерпретаційну конструкцію. У межах такої моделі розслідування поступово переходить від демонстрації окремих фактів до формування узагальненої картини явища, де значення кожного елемента визначається його включеністю у загальну логіку викриття.

2.2.6. Висновки за результатами аналізу відео *Прослушка головної банди Києва: розпил столиці в сумах і деталях.*

Проаналізоване відео демонструє персуазивну модель журналістського розслідування, в якій домінує раціонально-риторична стратегія конструювання довіри. На відміну від наративів, побудованих на детективній драматизації, у даному випадку автор одразу задає інтерпретаційну рамку матеріалу, що визначає подальше сприйняття інформації аудиторією.

Ключовим механізмом впливу виступає риторична констатація та фреймінг, які формують у глядача установку на прийняття запропонованої інтерпретації як уже доведеної або очевидної. Додаткову роль відіграє апеляція до «масштабності» явища та використання культурних аналогій, що підсилює символічну вагу викладеного матеріалу.

Водночас встановлено, що доказова база подається у змішаній формі, де документальні фрагменти, інтерв'ю та аудіоматеріали інтегруються у журналістську інтерпретацію без чіткого розмежування між фактом і його осмисленням. Це створює ефект структурної переконливості, однак водночас підвищує залежність сприйняття від авторського фрейму.

З точки зору впливу на аудиторію, дана модель характеризується підвищеною когнітивною доступністю та високим рівнем довіри, що досягається через прямі звернення, декларативні формули та монтажну організацію матеріалу. Водночас вона містить потенційні обмеження, пов'язані зі зниженням критичної автономності сприйняття та частковою підміною доказової аргументації риторичними засобами переконання.

Таким чином, друге відео репрезентує модель журналістського розслідування, в якій ефективність впливу досягається переважно через раціонально-риторичне структурування інформації та фреймінгове закріплення інтерпретації, що забезпечує високий рівень переконливості, але водночас обмежує багатоваріантність трактувань.

2.2.7. Аналіз реакції аудиторії на журналістські розслідування *Як тебе не “пиляти”*, *Київ є мій. Куди втік Комарницький?* та *Прослушка головної банди Києва: розпил столиці в сумах і деталях*.

2.2.7.1. Кількісні показники реакцій на відео *Як тебе не “пиляти”, Київ є мій. Куди втік Комарницький?* (станом на 17.04.2026)

Кількість переглядів - 337 467 переглядів. Кількість коментарів - 2 144 коментарі. Кількість лайків: 16 006.

Найбільш реактивні коментарі (за кількістю вподобань):

Автор	Лайки	Зміст	Реакція
@Василь-ч7ъ	285	«Журналіст знайшов людину в розшуку, а "правоохоронці" шукають роками»	Обурення
@WoTReplays-f7i	213	«Поліція не може знайти особу, журналісти приїжджають додому»	Саркастична
@user-IvanOlegovich	204	«Так вміло на скovorідці може крутитися тільки досвідчений, хто звик до безкарності. Браво, Михайло»	Підтримка журналіста + критика чиновника
@anzhelasiletska154	180	«Тулуп в безрукавці з українським паспортом — ганьба для України. Михайло, бережіть себе»	Емоційна / патріотична

Загальна тональність аудиторії:

- Позитивна щодо журналістів (Михайла Ткача): висока підтримка, вдячність, схвалення професійної роботи.
- Негативна / критична щодо фігуранта та інституцій (НАБУ, САП, поліція): домінує недовіра до державних органів і політичної системи.
- Іронічна та саркастична тональність: є одним із найпоширеніших способів вираження обурення та критики, що виконує функцію емоційної компенсації.

2.2.7.2. Кількісні показники реакцій на відео *Прослушка головної банди Києва: розпил столиці в сумах і деталях.* (станом на 17.04.2026)

Кількість переглядів - 1 019 744 переглядів. Кількість коментарів - 4 089 коментарів. Кількість лайків: 48 813.

Найбільш реактивні коментарі (за кількістю вподобань):

Автор	Лайки	Зміст (стисло)	Реакція
@taraspyrig511	706	«Важко усвідомлювати це після стількох років війни. Такі посадовці виховують дітей у безкарності. Хочу, щоб герої-захисники побачили цей матеріал»	Емоційна / глибоке обурення
@YevgeniyNakonech niy	655	«10% місячного обсягу закриття річний бюджет усіх волонтерських фондів разом»	Аналітична / гострий сарказм

@hetschannel	300	«Дякуємо, що постійно пірнаєте в океан подібного лайна, щоб країна дізналась правду »	Щира подяка / підтримка
@MikroKreatyv	294	«Просто жах!!! Біль за Україну, за українських людей, за військових »	Емоційна / патріотична
@oksanabahrii1736	266	«Хочу дожити до дня, коли всіх цих злочинців, які думають, що спіймали бога за бороду, посадять»	Гнів / жага справедливості

Загальна тональність аудиторії:

- Позитивна — щодо команди BИHUS Info: масова вдячність, захоплення сміливістю журналістів.
- Негативна / критична — щодо фігурантів розслідування: гнів, вимога ув'язнення, огида.
- Емоційно-патріотична — домінуючий мотив: біль за Україну в умовах війни на тлі корупції.

2.2.7.3. Порівняльний аналіз аудиторської реакції на два журналістські розслідування

Перегляди:

Показник	УП. Розслідування	BИHUS Info
Кількість переглядів	337 467	1 019 744

Різниця	—	+682 277
---------	---	----------

Коментарі:

Показник	УП. Розслідування	ВІНУS Info
Кількість коментарів	2 144	4 089
Коментарів на 1000 переглядів	6,35	4,01

Коментарі — тональність і залученість:

Показник	УП. Розслідування	ВІНУS Info
Макс. лайків на коментар	285	706
Домінуюча тональність	Сарказм, іронія щодо правоохоронців	Емоційне обурення, патріотичний біль
Ставлення до редакції	Захоплення, вдячність	Захоплення, вдячність
Ставлення до фігурантів	Сарказм, критика	Гнів, вимога покарання

Лайки:

Показник	УП. Розслідування	ВІНУS Info
Кількість лайків	16 006	48 813
Лайків на 1000 переглядів	47,4	47,9

Дані каналів:

Показник	УП. Розслідування	ВІНУS Info
Підписники	1 350 000	1 200 000
Загальні перегляди каналу	724 621 086	344 408 110
Кількість відео на каналі	6 428	2 575
Середній перегляд на відео	112 729	133 750

2.2.7.4. Інтерпретація кількісних показників аудиторської взаємодії

Проведений кількісний аналіз аудиторських реакцій на два журналістські розслідування дозволяє зафіксувати як загальні, так і специфічні закономірності цифрової взаємодії користувачів із контентом.

У першу чергу, спостерігається суттєва різниця у загальному охопленні відео, що свідчить про вищий рівень медійної видимості матеріалу ВІНУS Info. Водночас показники коментування демонструють зворотну тенденцію: розслідування «УП. Розслідування» характеризується більшою відносною залученістю аудиторії, що підтверджується кількістю коментарів на 1000 переглядів.

Показники лайкової активності при цьому залишаються майже ідентичними в перерахунку на охоплення, що свідчить про стабільний рівень позитивної реакції незалежно від формату подачі матеріалу.

Таким чином, кількісні дані вказують на різні моделі аудиторської взаємодії: більш масову, але менш інтенсивну (ВІНУS Info) та менш охопну, але більш

дискусійну (УП. Розслідування). Це дозволяє припустити, що форма подачі матеріалу впливає не лише на масштаб аудиторії, але й на глибину її залучення.

2.2.7.5. Висновки щодо стратегій журналістських розслідувань у контексті кількісних показників аудиторської реакції

Порівняльний аналіз двох журналістських розслідувань у зв'язку з кількісними показниками аудиторської реакції дозволяє виокремити дві різні комунікативні стратегії медійного впливу.

Перша стратегія, представлена у матеріалах «УП. Розслідування», характеризується більш високим рівнем відносної залученості аудиторії та інтенсивною коментаторською активністю. Це свідчить про ефект стимулювання дискусії, у межах якого аудиторія не лише сприймає інформацію, але й активно інтерпретує та емоційно реагує на неї. Така модель сприяє формуванню високого рівня залучення, однак супроводжується домінуванням іронічних та саркастичних форм реакції, що вказує на неоднозначність сприйняття інституційної складової розслідування.

Друга стратегія, представлена BINUS Info, демонструє значно вищі абсолютні показники охоплення та переглядів, що свідчить про ширшу медійну присутність і більшу вірусність контенту. Водночас нижча відносна коментаторська активність може вказувати на більш «споживчий» характер взаємодії аудиторії з матеріалом, де переважає перегляд над активною інтерпретацією.

У цілому, отримані дані дозволяють зробити висновок, що ефективність журналістських розслідувань у цифровому середовищі визначається не лише масштабом охоплення, але й типом залучення аудиторії. Різні персуазивні та наративні стратегії формують різні моделі реакції — від масового перегляду до

інтенсивної дискусійної взаємодії, що вказує на багатовимірність впливу журналістського контенту.

2.3. Висновки до розділу 2

Проведений у межах другого розділу теоретико-емпіричний та порівняльний аналіз дозволяє зробити висновок, що сприйняття журналістських розслідувань корупційних злочинів є складним, багаторівневим і водночас динамічним процесом, у якому взаємодіють когнітивні, емоційні та дискурсивні механізми. Саме їхня взаємодія значною мірою визначає як характер інтерпретації медіатексту, так і загальний рівень довіри до нього з боку аудиторії.

Порівняльний аналіз журналістських розслідувань «УП. Розслідування» та VINUS Info засвідчив наявність суттєво відмінних комунікативних стратегій репрезентації корупційної проблематики. У першому випадку домінує наративно-детективна модель подачі, що вибудовується через поступове розгортання інформації, емоційно насичену структуру та ефект безпосередньої присутності журналіста в полі розслідування. У другому випадку спостерігається більш раціоналізована та структурно впорядкована модель викладу, де інтерпретаційні рамки задаються вже на початкових етапах матеріалу і надалі підтримуються через монтажну організацію та роботу з документальними фрагментами.

Аналіз аудиторських реакцій на обидва журналістські розслідування дозволив виявити різні моделі залучення реципієнта до комунікативної взаємодії. У випадку «УП. Розслідування» фіксується значно вища інтенсивність коментаторської активності, а також більш виражена дискусійність та емоційна поляризація оцінок. Водночас розслідування VINUS Info демонструють ширше охоплення аудиторії та більш масовий характер споживання, однак із відносно

меншою глибиною безпосередньої взаємодії користувачів із контентом. У межах обох випадків простежується домінування емоційно-патріотичної тональності реакцій, що особливо інтенсифікується в умовах воєнного контексту.

Узагальнення отриманих результатів загалом підтверджує теоретичні положення, сформульовані у першому розділі дослідження. Зокрема, у першому розділі було підкреслено значення журналістського розслідування як форми суспільного контролю, однак особливо наголошено, що в умовах війни на перший план виходить постать журналіста як ключового медіатора та основного джерела довіри між подією і аудиторією. Саме рівень довіри до журналіста значною мірою визначає сприйняття та інтерпретацію розслідувальних матеріалів.

У другому розділі було встановлено, що сприйняття таких матеріалів є багаторівневим процесом, у якому взаємодіють когнітивні, емоційні та дискурсивні чинники, а також виявлено суттєві відмінності комунікативних стратегій і моделей аудиторської реакції на різні типи розслідувальних матеріалів. При цьому підтверджено, що в умовах воєнного контексту саме фігура журналіста як носія довіри та інтерпретатора подій значною мірою впливає на характер сприйняття та рівень прийняття інформації аудиторією.

Саме на основі цих результатів у подальшій частині дослідження буде реалізовано цикл авторських аналітичних журналістських статей, у яких виявлені закономірності будуть враховані та перевірені в умовах практичного текстотворення.

РОЗДІЛ III. СЕРІЯ АНАЛІТИЧНИХ СТАТЕЙ

3.1. Обґрунтування творчого проекту

Практична частина роботи представлена серією журналістсько-аналітичних матеріалів, об'єднаних тематикою законодавчих ініціатив у сфері цивільного права та аналізу деклараційної прозорості народних депутатів України. Такий вибір теми зумовлений необхідністю осмислення корупційних ризиків не лише як окремих кримінальних проявів, а як системного явища, що може формуватися на рівні законодавчих процесів, політичних рішень та потенційного лобістського впливу.

У центрі уваги творчого проекту перебуває проект нового Цивільного кодексу України як суспільно значуща законодавча ініціатива, що потребує медійного аналізу з точки зору прозорості її підготовки, публічної аргументації та кола зацікавлених сторін. Окремим предметом дослідження виступають декларації народних депутатів, які підтримують відповідні законодавчі зміни, що дозволяє розглянути можливі зв'язки між публічно декларованими майновими інтересами та політичною позицією щодо законодавчих рішень.

Методика роботи передбачала аналіз відкритих джерел, офіційних декларацій, законодавчих матеріалів та публічних позицій депутатів, а також елементи інтерпретаційного аналізу. Це забезпечує поєднання фактологічного підходу з розслідувальною оптикою в межах аналітичної журналістики.

Важливим теоретичним підґрунтям є положення першого розділу роботи щодо співвідношення журналістського розслідування та аналітичної статті як споріднених, але не тотожних жанрових форм. Аналітична стаття розглядається як жанр, у межах якого можливе реалізування розслідувального підходу через роботу з відкритими джерелами та системний аналіз фактів. Водночас використання аналітичного формату зумовлене обмеженням доступом до закритих джерел, необхідних для класичного журналістського розслідування (матеріали правоохоронних органів, інсайдерська інформація та інш.). У таких умовах аналітична стаття виступає оптимальним інструментом реалізації дослідницьких завдань.

Таким чином, серія журналістсько-аналітичних матеріалів дозволяє дослідити потенційні корупційні ризики через аналіз відкритих даних і публічних позицій суб'єктів політичного процесу, зберігаючи при цьому методологічну коректність і дослідницьку цінність роботи.

3.2. Проект нового Цивільного кодексу: гідне чи “огидне” оновлення?

Посилання:

https://docs.google.com/document/d/10xFB2WEsdAc0KAtr7Dj0hY4EuOnR9IcqPAgHv_ePFHsk/edit?usp=sharing.

3.3. Проект нового Цивільного кодексу: хто вони — ті, хто “за”?

Посилання:

<https://docs.google.com/document/d/1C7GOWogQfVrllupes9gUpojMnqXSuDNKnuAn71B84RA/edit?usp=sharing>.

3.4. Проект нового Цивільного кодексу: хто ми — ті, хто “проти”?

Посилання:

<https://docs.google.com/document/d/1F3E5XQpxiQvL3hncZfB3yhEwxL16hLQTOO9iTНfgHj0/edit?usp=sharing>

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список використаних джерел до розділу I

1. Глушко О. К. *Журналістське розслідування: історія, теорія, практика : навч. посіб.* Київ : Арістей, 2006. 144 с.
2. Христокін Г. В., Зайцева І. В. Сучасна практика журналістських розслідувань в Україні в умовах війни // *Держава та регіони.* 2023. № 2 (54). С. 135–144. DOI: 10.32840/cru2219-8741/2023.2(54).9. URL: <https://api-ir.dpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/71cb9a64-fe64-468d-8c14-e5afacd09214/content>
3. Хоменко І. А. Функціональність журналістського розслідування в українському медіапросторі: погляд практика // *Актуальні питання масової комунікації.* 2013. Вип. 14. С. 106–111. URL: <https://ir.library.knu.ua/server/api/core/bitstreams/06918f14-ca55-44fa-ac50-355063087877/content>
4. Лемішевський О. С. Цілі та методика журналістських розслідувань [Електронний ресурс]. URL: <https://nauka-online.com/wp-content/uploads/2018/01/Lemishevskij.pdf> (дата звернення: 06.05.2026).
5. Василенко М. Журналістське розслідування в умовах воєнного стану: межі аналітики // *Communications and Communicative Technologies.* 2023. Вип. 23. С. 149–155. DOI: 10.15421/292319. URL: <https://cct.dp.ua/index.php/journal/article/view/236/237> (дата звернення: 06.05.2026).
6. Старкова Г. В., Яресько К. В. Розслідувальна журналістика в Україні та її впливи [Електронний ресурс]. URL:

<https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/32786/1/36.pdf> (дата звернення: 06.05.2026).

Список використаних джерел до розділу 2

1. Костюк Г. С. *Психологія*. — Київ: Радянська школа, 1968. — 512 с.
2. Іванов В., Волошенюк О. (ред.). *Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник*. — Київ: Центр вільної преси, Академія Української Преси, 2013. — 352 с.
URL:
https://www.researchgate.net/publication/278537628_Mediaosvita_ta_mediagramotnist_pidrucnik
3. Почепцов Г.Г. *Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI ст.* — Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2017. — 260 с.
4. Різун В. В. *Теорія масової комунікації*. — К.: Видавничий центр "Просвіта", 2008.— 260 с. URL:
https://www.researchgate.net/publication/308796925_Teoria_masovoi_komunikacii

Список використаних джерел до розділу 3

1. Верховна Рада ухвалила проєкт Цивільного кодексу у першому читанні
<https://www.rada.gov.ua/news/razom/272471.html>
2. РЕЗУЛЬТАТИ ПОІМЕННОГО ГОЛОСУВАННЯ
https://w2.rada.gov.ua/pls/radan_gs09/ns_golos_print?g_id=34528&vid=0
3. Проєкт Цивільного кодексу України
<https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69837>

4. Проект Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо особливостей оновлення (рекодифікації) Цивільного кодексу України
<https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69927>
5. Депутат 1: Безгін Віталій Юрійович
Декларація: <https://public.nazk.gov.ua/documents/706ec357-5042-4cfa-9fe9-46f4b4054dbd>.
Чесно: <https://www.chesno.org/politician/130589/>.
6. Депутат 2: Ананченко Михайло Олегович
Декларація: <https://public.nazk.gov.ua/documents/7654eb5c-5af2-427f-9a70-8e80c295723f>.
Чесно: <https://www.chesno.org/politician/156304/>.
7. Депутат 3: Василевська-Смаглюк Ольга Михайлівна
Декларація: <https://public.nazk.gov.ua/documents/f078e499-bf0f-44a2-9ad4-844d2be2d7aa>.
Чесно: <https://www.chesno.org/politician/157052/>.
8. Депутат 4: Гривко Сергій Дмитрович
Декларація: <https://public.nazk.gov.ua/documents/c7bfc363-9289-4326-8997-a0e19c51ebaf>.
Чесно: <https://www.chesno.org/politician/62541/>.
9. Депутат 5: Дануца Олександр Анатолійович
Декларація: <https://public.nazk.gov.ua/documents/181e053a-5cc2-42df-8d25-de4edbebc0c1>.
Чесно: <https://www.chesno.org/politician/96753/>.
10. Опитування жанру vox populi (на вулицях міста) від експертного ресурсу “Гендер в деталях”;
(<https://www.instagram.com/reel/DYHjBqcoSy0/?igsh=MXRneWE2YWcxemFqOQ==>);

11. Висвітлення відгуку щодо оновленого ЦК від соціальної організації “Марш Жінок”
(<https://www.instagram.com/p/DYFYVIgjbTA/?igsh=MWZlbHhtcXpvejA4cA==>);
12. Учасниці молодіжного музичного гурту “ГРАТИ” на своїй сторінці в інстаграм закликали людей приходити на офлайн мітинг 17.05 у Маріїнському парку
(<https://www.instagram.com/p/DYRgoDJjDaZ/?igsh=bWw2MHlzZDZmMm53>);
13. У соц. мережі “Х” користувачка @TishakovaDI запостила думку щодо проекту №15150
(<https://x.com/tishakovadi/status/2049892548156547085?s=46&t=wS2UR7HvjyyFCOUFq4fbZQ>);
14. Пости на Реддіт-і [виходити на протестні марші](#) та [підписувати петицію](#) про відкриття проекту №15150
(https://www.reddit.com/r/LGBTinUkraine/comments/1re9lum/%D1%96%D0%B%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82_%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D1%83%D1%94_%D0%BC%D0%B0%D1%80%D1%88_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B8_%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%94%D0%BA%D1%82%D1%83/);
https://www.reddit.com/r/reddit_ukr/comments/1tayvx0/%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D0%B8%D1%81%D1%83%D0%B9%D1%82%D0%B5_%D0%BF%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%8E_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B8_%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%86%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%83/)
15. Дані про проведені протести:
- <https://bit.ua/2026/04/u-kyyevi-projshla-aktsiya-protestu-proty-novogo-tsyvlnogo-kodeksu/>

- b. <https://www.dnipro.media/novyny-dnipro/u-dnipri-provely-drugu-aktsiyu-p-rotestu-proty-novogo-tsyvilnogo-kodeksu/>
- c. <https://odessa-life.od.ua/uk/news-uk/protest-v-odesi-mistyany-vystupyly-pr-oty-uhvalennya-novogo-czyvilnogo-kodeksu>
- d. <https://suspilne.media/zaporizhzhia/1309975-so-ne-tak-iz-novim-civilnim-k-odeksom-comu-proti-nogo-protestovali-v-zaporizzi/>
- e. <https://misto.media/news/hromadski-initsiatyvy/4820-luchany-vyyshly-na-p-rotest-cherez-proyekt-novoho-tsyvilnoho-kodeksu>
- f. https://zaxid.net/oponenti_z_kontrmitingu_napali_na_uchasnuts_aktsiyi_pro-ti_novogo_tsivilnogo_kodeksu_u_frankivsku_n1636692

АНОТАЦІЯ

Ключові слова: журналістське розслідування, аналітична стаття, медіасприйняття, корупція, медіадискурс, відкриті джерела, декларації, VINUS Info, «УП. Розслідування».

У кваліфікаційній бакалаврській роботі досліджено особливості журналістських розслідувань корупційних злочинів в умовах російсько-української війни, а також механізми їхнього медіасприйняття аудиторією. У теоретичній частині роботи проаналізовано основні підходи до визначення журналістського розслідування, його методів та жанрових особливостей, а також трансформацію розслідувальної журналістики в умовах війни. Окрему увагу приділено когнітивним, емоційним та комунікативним чинникам сприйняття журналістських розслідувань.

У практичній частині здійснено порівняльний аналіз журналістських розслідувань «УП. Розслідування» та VINUS Info у контексті медіасприйняття, а також представлено серію авторських журналістсько-аналітичних матеріалів, присвячених проекту нового Цивільного кодексу України та аналізу деклараційної прозорості народних депутатів. У роботі обґрунтовано можливість реалізації розслідувального підходу в межах аналітичної статті через аналіз відкритих джерел, офіційних документів та публічних даних.

ANNOTATION

The bachelor's qualification thesis examines the specific features of investigative journalism on corruption-related offenses during the Russian-Ukrainian war, as well as

the mechanisms of audience media perception of investigative materials. The theoretical part analyzes the main approaches to defining investigative journalism, its methods and genre characteristics, along with the transformation of investigative media practices under wartime conditions. Particular attention is paid to cognitive, emotional, and communicative factors influencing the perception of investigative journalism.

The practical part includes a comparative analysis of investigative materials produced by “UP. Rozsliduvannia” and BIHUS Info in the context of media perception. It also presents a series of original journalistic and analytical articles devoted to the draft of the new Civil Code of Ukraine and the issue of declaration transparency among members of parliament. The thesis substantiates the possibility of implementing an investigative approach within the analytical article genre through the analysis of open sources, official documents, and publicly available data.

Keywords: investigative journalism, analytical article, media perception, corruption, media discourse, open sources, declarations, BIHUS Info, “UP. Rozsliduvannia”.

ВІДГУК
наукового керівника
на кваліфікаційну бакалаврську роботу
студентки IV курсу групи ЖУРб-1-22-4.0з
Соловйової Марти Дмитрівни

ТЕМА:

“ЖУРНАЛІСТСЬКІ РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ
ЗЛОЧИНІВ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ
ВІЙНИ: СЕРІЯ АНАЛІТИЧНИХ СТАТЕЙ”

Робота є відповідною щодо:

- актуальності
- новизни
- зв'язку з майбутньою професією

Зміст роботи відповідає зазначеній темі:

- повністю
- частково
- досить приблизно

Робота має:

- стандартну структуру
- відхилення від загальноприйнятих стандартів

Опрацювання теоретичних джерел є:

- ґрунтовним і творчим
- неповним
- недостатнім

У роботі опрацьовано:

- усі наявні концептуальні дослідження з теми
- найбільш концептуальні дослідження з теми
- невелику кількість джерел

Теоретична частина:

- цілком вирішує коло поставлених завдань
- частково вирішує коло поставлених завдань
- не вирішує коло поставлених завдань

Стосовно викладення матеріалу робота є:

- самостійною
- частково запозиченою
- реферативною

Теоретична частина:

- логічно структурована
- має не зовсім чітку і логічну структуру
- не структурована

Робота написана:

- літературною мовою з дотриманням усіх вимог до наукового тексту
- літературною мовою і містить незначну кількість огріхів
- з недотриманням норм літературної мови і має значну кількість орфографічних та пунктуаційних помилок

Висновки співвідносні з поставленою метою і завданнями:

- повністю
- частково
- віддалено

Практична цінність:

- має безперечну практичну цінність
- в основних положеннях є практично ціннісною
- не має практичної цінності

Зауваження та висновок рецензента:

Кваліфікаційна робота Марти Соловйової є актуальною, ґрунтовною та суспільно важливою. У дослідженні комплексно розглянуто особливості журналістських розслідувань корупційних злочинів в умовах російсько-української війни, а також проаналізовано специфіку їхнього сприйняття. Авторка засвідчила належний рівень теоретичної підготовки, уміння працювати з науковими джерелами, здійснювати аналітичне дослідження та застосовувати сучасні методи медіааналізу. Результати дослідження мають науково-практичне значення, сприяють осмисленню ролі журналістських розслідувань у період війни й актуалізують суспільний запит на прозорість і підзвітність влади.

Роботу

- рекомендовано до захисту з оцінкою (за національною шкалою) _____
- не рекомендовано до захисту

Науковий керівник
докт.н. із соц.ком, професор

Колісник Ю. В.

4 червня 2026 р.

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну бакалаврську роботу
студентки IV курсу групи ЖУРБ-1-22-4.0з
Соловйова Марта Дмитрівна

Тема: «ЖУРНАЛІСТСЬКІ РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: СЕРІЯ АНАЛІТИЧНИХ СТАТЕЙ».

Робота є відповідною щодо:

- **актуальності**
- **новизни**
- **зв'язку з майбутньою професією**

Зміст роботи відповідає зазначеній темі:

- **повністю**
- частково
- досить приблизно

Робота на всіх етапах виконувалася:

- **згідно з планом**
- з частковим запізненням
- з великим запізненням

Зауваження та рекомендації керівника:

- **повністю враховувалися**
- частково враховувалися
- не враховувалися

Робота має:

- **стандартну структуру**

- відхилення від загальноприйнятих стандартів

Опрацювання теоретичних джерел є:

- грунтовним і творчим
- неповним недостатнім

Стосовно викладення матеріалу робота є:

- самостійною
- частково запозиченою
- реферативною

Теоретична частина:

- логічно структурована
- має не зовсім чітку і логічну структуру
- не структурована

Робота написана:

- літературною мовою з дотриманням усіх вимог до наукового тексту
- літературною мовою і містить незначну кількість огріхів
- з недотриманням норм літературної мови і має значну кількість орфографічних та пунктуаційних помилок

Висновки співвідносні з поставленою метою і завданнями:

- повністю
- частково
- віддалено

Практична цінність:

- має безперечну практичну цінність
- в основних положеннях є практично ціннісною
- не має практичної цінності

Зауваження та висновок наукового керівника:

Кваліфікаційна робота присвячена актуальній проблематиці журналістських розслідувань корупційних злочинів в умовах російсько-української війни та вирізняється логічною структурою й практичною спрямованістю. Позитивною рисою роботи є наявність власного творчого проєкту у вигляді серії аналітичних статей, що має практичне значення для журналістської діяльності. Водночас методологічна частина дослідження потребує більш чіткого обґрунтування критеріїв і процедур аналізу, а окремі положення мають переважно описовий характер. Попри зазначені зауваження, робота відповідає вимогам, що ставляться до кваліфікаційних бакалаврських досліджень, демонструє належний рівень фахової підготовки авторки та заслуговує на позитивну оцінку.

Рекомендована оцінка «відмінно» (А)

Балабанова К.Є.,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медіапродюсування та видавничої справи
Факультету журналістики

«16» червня 2026 року

(підпис)

Протокол аналізу звіту подібності науковим керівником

Заявляю, що я ознайомився (-лась) з Повним звітом подібності, який був згенерований Системою виявлення і запобігання плагіату щодо роботи:

Автор: Марта Соловійова

Співавтор:

Назва: БКР_Соловійова М.Д.

Науковий керівник:

Підрозділ: Кафедра журналістики та нових медіа

Коефіцієнт подібності 1:9.03%

Коефіцієнт подібності 2:6.26%

Мікропробіли: 0

Заміна букв: 0

Інтервали: 0

Білі знаки: 0

Дата створення звіту: 2026-06-04 13:04:58.0

Після аналізу Звіту подібності констатую наступне:

Запозичення, виявлені в роботі є законними і не є плагіатом. Рівень подібності не перевищує допустимої межі. Таким чином робота незалежна і приймається.

Запозичення не є плагіатом, але перевищено граничне значення рівня подібностей. Таким чином робота повертається на доопрацювання.

Виявлено запозичення і плагіат або навмисні текстові спотворення (маніпуляції), як передбачувані спроби укриття плагіату, які роблять роботу невідповідною вимогам законодавства (Ст. 32. ЗУ Про вищу освіту, пункт 3.1, Ст. 42. ЗУ Про освіту) та вимог НАЗЯВО (Критерій 5), а також кодексу етики і процедурам. Таким чином робота не приймається.

Обґрунтування:

2026-06-04

Дата

Юрій Колісник

експерт

Скрін результатів перевірки роботи на плагіат

Звіт не був оцінений

i

Метадані

ДОКУМЕНТ

Заголовок
БКР_Соловйова М.Д.

Автор: **Марта Соловйова** Науковий керівник / Експерт: --- ІД документа: **334177260**

ОРГАНІЗАЦІЯ

Назва організації: **Boys Grinchenko Kyiv Metropolitan University** підрозділ: **Кафедра журналістики та нових медіа**

ЗВІТ

Дата звіту: **6/4/2026** Дата редагування: ---

i

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

9.03%

9.03% КП 1

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

6.26%

6.26% КП 2

7223

Кількість слів

15.45%

15.45% КЦ

58606

Кількість символів

Час до закінчення сесії: 24:18 ! Мова Українська v mdsoloviova.fj22@kubg.edu.ua

Документи

ПРИЄДНАТИСЯ ДО ЗАВДАННЯ

Натисніть , щоб завантажити файл

АБО ВСТАВЕТЕ ТЕКСТ

Показати 5 Записів Пошук РОЗШИРЕНИЙ ПОШУК

	Заголовок	Автор	Науковий керівник / Експерт	Дата	КП 1	КП 2	КЦ	Статус	Звіт	Протоколи	Дії
1	БКР_Соловйова М.Д.	Марта Соловйова		2026-06-04	9,03%	6,26%	15,45%	✔			

Ідентифікаційний код документа	334177260	Тип документа	Бакалаврська робота
Користувач	mdsoloviova.fj22@kubg.edu.ua	Формат файлу	docx
Дата завантаження документа	2026-06-04 11:38	Розмір	58606
Дата звіту	2026-06-04 14:04	Пріоритетна перевірка	Ні
Підрозділ	Кафедра журналістики та нових медіа		

<<
<
1
>
>>
Перейти 1

67